

ЦИФРОВА ЕКОНОМІКА ПІД ТИСКОМ КОПІРАЙТУ: НОВА ДИСКУСІЯ ЩОДО ДОСЛІДЖЕНЬ, ДАНИХ ТА ШІ

На сайті [Times Higher Education](#) опубліковано статтю Бенджаміна Вайта «Максималізм щодо авторського права стримуватиме дослідницько-орієнтовану цифрову економіку».

У ній розглядаються наслідки політики авторського права для розвитку штучного інтелекту, цифрових технологій і наукової діяльності у Великій Британії. Автор зазначає, що британський уряд після тривалих консультацій щодо регулювання штучного інтелекту та авторського права вирішив відкласти остаточні рішення для додаткового збору доказів. Дискусія навколо ШІ та копірайту є значно складною, ніж буквально протиставлення технологічних компаній та індустрії розваг. Сучасна цифрова економіка значною мірою залежить від можливості аналізувати великі масиви інформації. У Великій Британії навіть організації, які мають законний доступ до матеріалів, часто змушені отримувати додаткові дозволи для машинного аналізу текстів і даних. Це створює серйозні бар'єри для розвитку досліджень, інновацій і технологічного підприємництва. Ряд країн Азії

(зокрема – Сінгапур, Японія, Індія, Південна Корея) наразі активно адаптують власне законодавство про авторське право до потреб цифрової економіки та розвитку ШІ. Вони прагнуть створити більш гнучкі механізми використання даних і захищених авторським правом матеріалів для машинного навчання й цілей проведення наукових досліджень. Проблема ліцензування даних для навчання AI-моделей є надзвичайно гострою: система добровільного ліцензування може посилювати домінування великих технологічних компаній, які мають достатньо ресурсів для придбання прав на використання великих масивів даних. Натомість малі компанії, стартапи й дослідницькі організації можуть опинитися у менш вигідному становищі. Існує ризик обмеження різноманіття навчальних даних для штучного інтелекту. Адже не виправдано жорсткі обмеження у цій сфері можуть звужувати доступ до інформації та підвищувати ризик упередженості ШІ-систем через недостатню репрезентативність даних.

Бенджамін вважає, що американський принцип fair use – найкраще рішення, як і створення систем обов'язкового ліцензування, які б ураховували масштаби й характер діяльності організацій в епоху даних та ШІ. Для університетських і медичних досліджень використання матеріалів у ШІ-розробках не повинно супроводжуватися додатковими ліцензійними платежами. Політика авторського права дедалі більше впливає не лише на розвиток культурної сфери та медіа, а й на науковий розвиток в цілому, упровадження інновацій та конкурентоспроможність держав. У ширшому контексті стаття порушує питання про те, як поєднати захист прав авторів із потребами дослідницько-орієнтованої цифрової економіки.

Детальніше:

<https://www.timeshighereducation.com/opinion/copyright-maximalism-will-stifle-research-intensive-digital-economy>

Фото: pixabay.com

#НРАТ_Усі_новини #НРАТ_ШтучнийІнтелект #НРАТ_ВідкритаНаука
#НРАТ_ВідкритіДані #НРАТ_Науковцям_новини #НРАТ_Освітянам_новини
#НРАТ_TimesHigherEducation

2026-05-18

Інформація з офіційного вебпорталу Національного репозитарію академічних текстів